

MAATALOUS

Suomalaiset eläinlääkärit tuntevat hyvin antibioottien liikkäytön riskit. Siilinjärven eläinlääkäri Aino Wainio lääkärikäynnillä maitotilalla.

Suomi yksi maltillisimmista eläinantibioottien käyttäjistä

Kyproksessa käytetään anti-biootteja 33 kertaa niin paljon kuin Ruotsissa, Suomessa kaskinkertaisesti Ruotsin määrää.

.....

Suomessa tuotantoeläimille käytetään EU-maista kolman-neksi vähiten mikrobilääkkeitä. Vain Ruotsi ja Slovenia lääkitse-vät eläimiään vielä varovaisem-min.

Erot eri maiden lääkekäytös-sä ovat valtavat. Esimerkiksi Kyproksessa antibiootteja käy-tetään 33 kertaa enemmän kuin Ruotsissa.

EU:n ulkopuolisista maista Norja ja Islanti painivat omassa sarjassaan – niissä antibioot-tien käyttö on vielä Ruotsiakin vähäisempää. Kun vertailukoh-daksi otetaan Norja, tilaston ääripäiden ero oli yli sataker-tainen.

Norja ja Islanti tosin ovat hyviä esimerkkejä siitä, ettei eri maiden eläintohtien käyt-tölukuja voi suoraan verrata keskenään. Norjassa valtaosa tuotantoeläimistä on kasvatet-tuja kaloja, joita lääkitään hyvin vähän. Myös Islannissa kalojen osuus on suuri, samoin lampai-den ja vuohien.

EU:n antibioottimyyntiä seurattu viisi vuotta
Mikrobilääkkeiden käyttötiedot käyivät ilmi Euroopan lääkevi-

raston EMA:n yhteenvedosta. Luvut eivät ole aivan tuoreita, sillä vertailu tehdään vuosit-tain kahden vuoden takaisista myyntimääristä. Toissa viikolla julkaistu yhteenveto käsittelee vuoden 2013 lääkemyyntiä.

EMA julkisti raporttinsa tänä vuonna viidennen kerran. Raportissa on mukana 26 maata. Tiedot kattavat noin 95 prosenttia Euroopan tuotanto-eläimistä.

Käyttö suhteutettu eläinmäärään
Jotta mikrobilääkkeiden kulu-tusta voidaan vertailla, myynti pitää suhteuttaa kunkin maan eläinmäärään.

Raportissa käytetään apuna pcu-lukua (population correc-tion unit). Karkeasti ottaen sen voi sanoa kuvaavan tuotanto-eläinten kilomäärää. Esimer-kiksi Suomessa pcu on runsas 500 miljoonaa kiloa, Saksassa yli 8 500 miljoonaa kiloa. Lääkkeiden käyttötiedot pe-rustuvat lääkevalmisteiden pak-kauskohtaiseen myyntiin, ja ne on saatu lääketukkukauppojen ja apteekkien tilastoista.

Seuraeläinten eli koirien ja kissojen lukumäärästä ei ole kattavia tilastoja, joten niitä ei ole otettu mukaan.

Vastaavasti tablettien kulu-tus on vähennetty lääkkeiden kokonaismyyntistä, sillä niitä käytetään lähes pelkästään seu-raeläimille.

Eri maiden tulokset eivät ole täysin vertailukelpoiset, sillä tuotantoeläinlajien suhteet eri maissa vaihtelevat huomatta-vasti.

Hollanti suitsinut käytön puoleen

Kun mikrobilääkkeiden eu-rooppalainen kulutusrapor-tointi viisi vuotta sitten alkoi, monessa jäsenmaassa ryhdyt-tiin hillitsemään kulutusta.

Seurantaan vuodesta 2011 osallistuneiden 23 maan yh-teiskulutus on raportin mukaan vähentynyt 8 prosenttia. Vaihtelu on tässäkin suh-teessa suurta. Esimerkiksi Hol-lanti on puolittanut käyttönsä kolmessa vuodessa, kun taas joissakin maissa nousua on peräti 21 prosenttia. Suomessa mikrobilääkkeiden käyttö ei ole juurikaan muuttunut seuranta-jaksolla.

Suomessa lääkitään yksilöitä

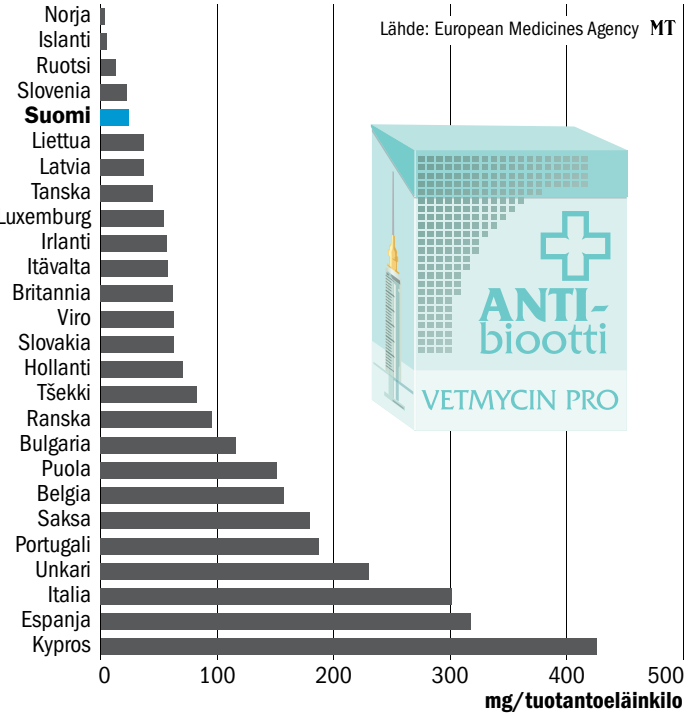
Raportista selviää, että suurin osa mikrobilääkkeistä annetaan eläinryhmille rehun tai juoma-veden mukana. Ryhmälääk-keiden osuus kaikkien mukana olevien maiden yhteiskulutuk-sesta oli 92 prosenttia. Injektio-valmisteiden eli ruiskulla eli-ministön pistettävien lääkkeiden osuus oli 8 prosenttia.

Suomessa 56 prosenttia an-tibiooteista annettiin injektio-valmisteina ja 38 prosenttia ryhmälääkkeinä. Utareensisäis-ten valmisteiden osuus oli kaksi prosenttia.

Suomessa lääkittiin siis useimmiten eläinyksilöitä ja Euroopassa eläinryhmiä.

Muutenkin meillä täsmälää-kitään: käytetään vähemmän laajakirjoisia eli moneen bakte-riin tehoavia lääkkeitä kuin Euroopassa keskimäärin.

Eläinantibioottien myynti Euroopassa 2013

Samoin Suomessa käytetään eläimille vähemmän ihmisten lääkinnässä kriittisen tärkeitä mikrobilääkkeitä kuin Euroo-passa yleensä.

Uhkana kestävät bakteerikannat

Avokäitinen antibioottien käyttö johtaa kestävien bakteerikantojen kehittymiseen. Tunnetuin esimerkki niistä on sairaala-bakteeriksikin kutsuttu MRSA, joka on kehittännyt vastustus-kyvyn tavallisimpia antibioot-teja vastaan.

Esimerkiksi Tanskassa MR-

Lähde: European Medicines Agency

SA:ta esiintyvä valtaosalla sika-tiloista. Siellä sianlihanuot-taja joutuu varmuuden vuoksi karanteeniin hakeutuessaan sairaalaan minkä tahansa sai-rauden vuoksi.

EU-komission arvion mu-kana EU:ssa kuolee joka vuosi 25 000 ihmistä antibiootteja kestävien bakteerien takia.

Maailman terveysjärjestö WHO pitää kestäviä bakteeri-kantoja yhtenä maailman suu-rimmista terveysuhista.

SATU LEHTONEN
Lisätietoa: www.ema.europa.eu

Euron heikkeneminen pitää viljan hintoja yllä EU:ssa

Viljojen maailmanmarkkina-hinnat olivat viime viikolla loivassa laskussa, mutta hei-kentynyt euro nosti hintoja Atlantin tällä puolella.

Joulukuun vehnäfutuuri kiri liki kolme euroa tonnilta viime viikolla päätyen 179 euroon Pa-riisin hyödykepörssissä.

Chicagossa lähin vehnä-futuuri hiipui aavistuksen ja Lontoossa rehuvehnä halpeni myös pitkälti vahvan punnan takia.

Muiden viljojen ja öljykas-vien hintojen muutokset olivat vehnän tapaan pieniä. Maissi vahvistui hieman ja soija luisui. Markkinoilla jännitetään Ukrainan ja osin Venäjän syyskylvöjen onnistumista. Syystyöt ovat kuivuuden takia pahasti myöhässä. Ukrainassa on yhä viidennes syysvehnästä ja 40 prosenttia syyssohrasta kylvämättä.

Euron arvon odotetaan laskevan edelleen perjantain 1,1 dollarista euroa kohti. Rabobank ennusti loppuvii-kolla, että euron kurssi vajooa 1,03–1,05:een suhteessa dolla-riin vielä ennen vuoden vaih-detta ja ensi vuoden ensimmäi-sellä neljänneksellä valuutat ovat samanarvoisia.

Heikkenevä euro tukee EU-alueen vientiä, vaikka vielä siitä ei ole merkkejä.

Vehnälupia myönnettiin 267 miljoonaa kiloa, mikä nosti menossa olevan kauden vien-nin 6,5 miljardiin kiloon. Vuosi sitten oltiin 9,1 miljardissa kilossa.

Ohran vientilisenssejä myönnettiin 282 miljoonaa ki-loa. Niitä on myönnetty tähän mennessä 4,1 miljardia kiloa, vuosi sitten 2,9 miljardia kiloa.

Rauhallista on myös Suomen viljamarkkinoilla. Pieniä nou-suja ja laskuja on ensi viikon ostotarjouksissa, mutta mitään suuntaa niistä on vaikea nähdä. Enemmänkin kyse on hintojen tarkistustarpeista lähemmäs kilpailevia ostotarjouksia.

VEIKKO NIITYMÄÄ

Viljojen ostohintoja euroa/tonni, alv 0 %
Osa hinnoista päivän hintoja, osa viikkohintoja

■ Vehnä			
Agrimarket	163 ⇄	Avena (elintarvikek.)	125-140 ⇄
Avena	163 ⇄	Kesko (vienti)	127-137 ⇄
Fazer	160-167 ⇄	Kinnusen Mylly	125-130 ⇄
Kesko	149-163 ⇄	Raisioagro	104-119 ⇄
Kinnusen Mylly ¹⁾	169 ⇄	Satarehu	135 ⇄
Myllyn Paras	165 ⇄	■ Suurimokaura	
Raisioagro	166 ⇄	Fazer	144 ↓
Viking Malt (mallas)	165 ↑	Helsingin Mylly	140 ⇄
■ Luomuvehnä		Myllyn Paras	144 ⇄
Agrimarket	215 ↑	Raisioagro	137-145 ⇄
Fazer (valk. väh. 12 %)	263 ⇄	Polar oats	160 ⇄
■ Rehuvehnä		■ Luomukaura	
Agrimarket	130-135 ⇄	Agrimarket	220 ⇄
A-Rehu	130-138 ⇄	Fazer (suurimo)	258 ⇄
Avena	127 ⇄	Helsingin Mylly (suurimo)	225-255 ⇄
Kesko	126-130 ⇄	Polar oats	230 ⇄
Kinnusen Mylly	149 ⇄	■ Luomurehukaura	
Raisioagro	128-149 ↓	Agrimarket	147-175 ↑
Satarehu	130 ⇄	Kinnusen Mylly	165 ⇄
■ Luomurehuvehnä		■ Kuitukaura	
Agrimarket	140-170 ⇄	Raisioagro	145 ⇄
■ Rehuohra		■ Ruis	
Agrimarket	133-141 ⇄	Agrimarket	160 ⇄
Altia	143 ⇄	Avena	158 ⇄
A-Rehu	133-143 ⇄	Fazer	170 ⇄
Avena	123-138 ⇄	Kinnusen Mylly ²⁾	170 ⇄
Kesko	133-140 ⇄	Myllyn Paras	168 ⇄
Kinnusen Mylly	148-153 ⇄	Raisioagro	164-171 ⇄
Raisioagro	130-141 ⇄	■ Luomuruus	
■ Mallasohra		Agrimarket	240 ↓
Agrimarket	158 ⇄	Fazer	265 ⇄
Raisioagro	158 ⇄	■ Kevättrypsi ja -rapsi	
Viking Malt (mallas & ents.)	155 ↓	Avena	347-367 ⇄
■ Luomumallasohra		■ Luomurypsi	
Agrimarket	210 ⇄	Agrimarket	495-545 ↓
■ Elintarvikeohra		■ Härkäpapu	
Viking Malt	145 ↓	Raisioagro	198 ⇄
■ Entsyymiohra		■ Luomuhärkäpapu	
Agrimarket (Saana)	147 ↑	Agrimarket	240 ⇄
■ Luomurehuohra		Kinnusen Mylly	275 ⇄
Agrimarket	155-185 ⇄	■ Luomurehuherne	
■ Suurimo-ohra		Agrimarket	242-260 ⇄
Raisioagro	150 ⇄	■ Luomuruokaherne	
■ Rehukaura		Agrimarket	360 ⇄
Agrimarket	138-140 ↑	■ Luomuspeltti	
-vienti, myllykaura	140 ⇄	Birkkalan tila	600 ⇄
A-Rehu	125-135 ⇄		
Hinta noussut ↑ pysynyt ennallaan ⇄ laskenut ↓ viikon takaisesta.			

¹⁾ Sako vähintään 180.

²⁾ Hehtolitrapaino vähintään 71, sako vähintään 75.

[Hintatiedot ostajilta]

» Markkinoilla jännitetään Ukrainan ja osin Venäjän syyskylvöjen onnistumista.

Vahtivaara vuoden kalkkunatuottaja

Paimiolainen agrologi **Tatja Vahtivaara** on valittu vuoden 2015 kalkkunatuottajaksi. Vahtivaara kasvattaa kalkku-noita Paimiossa ja Vehmaalla.

Vahtivaara on määrätietoi-sesti kehittänyt tuotantoa. Ensi keväänä tilalle valmistuu uusi kasvattamo, jonka kustannus-arvio on 1,1, miljoonaa euroa. Sen jälkeen tilalla on kaikkiaan 42 000 kasvatuspaiikkaa, joista puolet on vuokralla.

Vahtivaara jatkaa vanhem-piensa aloittamaa ympäri-vuotista kasvatusta. Kalkkunoi-den hyvinvointiin on kiinnitetty huomiota alusta lähtien.

"Kun lintu voi hyvin, minäkin voin hyvin", Vahtivaara tiivistää.

Kalkkunoita kasvatetaan ko-timaassa 37 tilalla. Tiloilla on keskimäärin 10 000 kasvatus-paiikkaa.

Kalkkunalihan kulutus kas-

Agrologi Tatja Vahtivaara on tehnyt määrätietoisesti töitä kalkkunoiden suolistoterveystien hyväksi. "Ei ole mitään kamalampaa kuin se, että lintu sairastaa."

vo alkuvuonna kymmenkunta prosenttia. Se on lisännyt tuon-tia, jonka osuus kulutuksesta on kinnunt jo 42 prosenttiin.

Laajentamalla tuotantoaan Vahtivaara mahdollistaa omalta osaltaan kotimaisen kalkkunali-han saatavuutta.

Vuoden kalkkunatuottajan

valitsevat Suomen Siipikarja-liitto ja Länsi-Kalkkuna Oy. Kalkkunalihaa tuodaan Suomeen eniten Saksasta ja Puolasta. Kalkkunaliha-valmis-teiden suurimpia tuontimaita ovat Saksa, Ranska, Alankomaat ja Brasilia.

TARJA HALLA

Antibioottilääkitys Suomessa hallinnassa

Sloveniassa käytettiin vuonna 2013 lihakilon tuottamiseen an-tibiootteja 40 prosenttia vähem-män kuin vuotta aiemmin. Sen myötä Slovenia kiilasi Suomen ohi neljännelle sijalle Euroopan lääkeviraston EMA:n tuoreessa yhteenvedossa antibioottien käytöstä.

Asiantuntijaeläinlääkäri **Lee-na Suojala** MTK:sta ei hätkähä Suomen yhden sijan pudotuk-sesta. Hän muistuttaa, että luvut eivät ole keskenään täysin vertai-lukelpoisia.

"Antibioottilääkintä painot-tuu pitkälti sika- ja siipikarjan-tuotantoon. Slovenia taas on keskittynyt lammastalouteen. Sen myötä antibioottien käyttö-määrät ovat niin pieniä, että heilahdukset tuntevat suurilta."

Valistus näyttää toimivan

Myös Saksassa vähennys on tun-tuva, yli kymmenen prosenttia edellisvuodesta. Vähennys antaa Suojalan mukaan aihetta iloon.

"Se osoittaa, että EU:ssa tehty työ antibioottien käytön

vähentämiseksi tuottaa tulosta. Pohjoismaiden käytäntö leviää vähitellen etelämmäksi."

Pohjoismaisella käytöllä hän viittaa antibioottien määräämis-tä vain todennettuun tarpeeseen rutiinomaisen käytön sijaan.

Tästä osittainen poikkeus on ollut Tanska, joka sek in Suo-jalan mukaan parantanut käytän-töjään viime vuosina reilusti.

Käyttö tuskin lisääntyy

Suojala ei usko, että antibioot-tien käytössä olisi vuoden 2013

jälkeen menty huonompaan.

"Antibioottiresistenssistä on keskusteltu niin laajasti, että Suomessa sekä eläinlääkärit että tuottajat ovat erittäin hyvin pe-riillä käytön riskeistä."

Lisäksi sikapuolella tiettyjä tauteja ehkäistään nykyisin roko-tuksin, mikä vähentää osaltaan lääkityksen tarvetta.

Kuvaavaa on Suojalan mukaan myös se, että broileripuolella yhtään kasvatuserää ei ole koko maassa lääkittä antibiooteilla vuoden 2009 jälkeen, vaikka

painetta siihen voisi ollakin. Suo-messa kuten muissakin Pohjois-maissa broilereilla on esiintynyt viime aikoina kolibasilloosia. Muissa Pohjoismaissa sitä on jo hoidettu antibiootein.

Antibioottien käyttöä voi entisestään vähentää myös ta-louskriisi ja sianlihanuotannon ahdinko.

"Antibiootti on tuotantokus-tannus ja senkin vuoksi sitä pyri-tään välttämään viimeiseen asti", Suojala huomauttaa.

JUHANI REKU

Pohjoismaiden viljelijät vastustavat turhaa käyttöä

Pohjoismaiden tuottajajärjes-töt muistuttavat yhteisellä kir-jeellä päättäjiä, että antibioot-teja ei pidä käyttää sairauksien ennaltaehkäisyyn.

Pohjoismaiset maatalous-tuottajajärjestöt, Suomen MTK, Ruotsin LRF, Norjan Bondelaget, Tanskan Landb-rug & Fodevarer ja Islannin

Bændasamtök Íslands, lähet-tivät viime viikolla yhteisen kirjeilmän kannanotoksi an-tibioottien käytöstä tuotanto-eläimille.

Järjestöt linjaavat, ettei antibiootteja pidä käyttää kotieläin tuotannossa tau-tien ennaltaehkäisyyn ilman diagnoosia. Kirje lähetettiin

kunkin maan asianomaiselle ministerille ja Pohjoismaiden ministerineuvostolle.

MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila** allekirjoitti kannan-oton yhdessä muiden Poh-joismaiden tuottajajärjestöjen puheenjohtajien kanssa.

Pohjoismaissa antibiootteja käytetään tuotantoeläimille

vähiten koko Euroopassa suh-teutettuna eläinten laskennal-liseen biomassaan.

Erityisesti Suomessa ja Ruotsissa antibioottien käyttö-politiikka on taannut sen, että vastustuskykyisiä kantoja ei ole päässyt syntymään kotieläin-tuotannossa samassa laajuus-sa kuin Keski-Euroopassa.

Antibiootteja käytetään Poh-joismaissa tuotantoeläimille vain sairauksien hoitoon ja vain eläinlääkärin määräyk-sellä, ei sairauksien ennalta-ehkäisyyn.

Hyvä resistenssitilanne ha-lutaan säilyttää myös tulevai-suudessa.

TUURE KIVIRANTA